

Tisztelt Olvasó!

2009-ben, a *De iurisprudencia et iure publico* tavaszi számában öt tanulmány mellett három recenzióval ismerkedhetnek meg olvasóink.

Az első tanulmányt **Antal Miklós**, a *Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Környezetgazdaságtan Tanszékének PhD-hallgatója* készítette „[A felelősségvállalás demokráciája](#)” címmel. A képviseleti demokrácia hiányosságai napjainkban talán a korábban tapasztalt mértéknél is erőteljesebben érződnek. Felmerül a kérdés, hogy mi áll a tökéletlen működés hátterében, illetve hogy létezik-e alternatív lehetőség, amely a jelenlegi megoldásnál jobban működő rendszert eredményezne? Mit tanulhatunk a történelem során már megvalósult berendezkedések tapasztalataiból, tudunk-e ezek alapján olyan módszert mutatni, mely összeegyeztethető a demokrácia alapeszméjével, ugyanakkor más, jobban átgondolt döntéseket eredményezhet? A Szerző írásában arra tesz kísérletet, hogy a jelenlegi választási rendszer átalakításának koncepciója által egy új típusú demokratikus rendszer lehetőségét vázolja. Elképzelésének lényege, hogy az állampolgárok alapvető joga nem a képviselőválasztásokon való részvétel, vagyis a szavazás lenne, hanem a szavazati jog megszerzésének lehetősége. A választójog megszerzésének érdekében más ellenszolgáltatással nem járó közmunkát kellene végezni. Ezáltal egyrészt átalakulna a szavazótáborok összetétele, másrészt megváltozna a választók meggyőzésének ideális stratégiája. Véleménye szerint a demonstrált felelősségvállalás eszméjén nyugvó választási rendszer a jelenleginél jobb társadalmi eredményekhez vezethet anélkül, hogy újabb hibákat hozna demokráciánk, választási rendszerünk működésébe.

A következőkben **Ódor Cseperke** írása olvasható, aki a *Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Pénzügyi Jogi Tanszékének egyetemi tanársegédje*. „[A forgalmi adó szabályozása az Európai Unióban](#)” című munkájának kiindulópontja az, hogy az Európai Unióban a vámunió létrehozását követően a forgalmi adó jogterülete az, amely az egyik legnagyobb hatást gyakorolja az áruk, a szolgáltatások, a személyek, és a tőke szabad áramlására az egységes piacon. A forgalmi adó alapjaiban határozza meg az Európai Unió és egyben Magyarország gazdaságát, működését. Így a forgalmi adó fontosságát felismerve e tanulmányban ezen adónem Európai Unió általi szabályozását ismerteti a Szerző.

Az „[Áldozatvédelem, áldozatsegítés és a büntető felelősségre vonás](#)” című tanulmányban a Szerző, **Schweighardt Zsannett**, aki az *Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Kriminológiai Tanszékén PhD-hallgató*, áttekinti az áldozattá válás megelőzését célzó viktimológia, azaz áldozatvédelem több mint fél évszázados történetét. Részletesen megismerteti az olvasóval az áldozatok tipológiáját. Górcső alá veszi, hogy a büntető igazságszolgáltatási koncepciók változásával miként kerültek napjainkra egyre inkább reflektorfénybe az elkövetők mellett a bűncselekmények áldozatai is, és miként vindikálnak maguknak mind több jogot a büntető felelősségre vonás rendszerében. Bemutatja a resztoratív (helyreállító) igazságszolgáltatásnak a hagyományos, megtorló büntető igazságszolgáltatási rendszerhez képest tapasztalható novumait. Részletesen ismerteti és értékeli az áldozatsegítés, azaz a már áldozattá vált személyek részére nyújtott szolgáltatások és a kárenyhítés területén megalkotott főbb nemzetközi dokumentumokat, valamint bemutatja és értékeli a vonatkozó hazai jogi szabályozást és a jogalkalmazói gyakorlatot.

A negyedik írás a „[Mit ér ma a tulajdonhoz való alkotmányos jog a mezőgazdaságban? – Avagy alkotmányossági aggályok az új egységes mezőgazdasági támogatási rendszer bevezetése kapcsán](#)” címmel **Téglási András** munkája, aki a *Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Alkotmányjogi Tanszékének egyetemi tanársegédje*. Az Országgyűlés 2008. október 20-án fogadta el az egységes mezőgazdasági támogatási rendszer, az úgynevezett SPS bevezetéséről és működtetéséről szóló törvényt. Súlyom

László köztársasági elnök az Alkotmányban biztosított alkotmányossági vétőjogával élve a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvényt megküldte az Alkotmánybíróságnak, amelynek ilyenkor soron kívüli eljárásban kell döntenie az alkotmányellenesség vonatkozásában. Kérdés, vajon hogyan és milyen alapon fog dönteni az Alkotmánybíróság. A tanulmány ezt a kérdéskört járja körül, azonban hangsúlyozottan alkotmányossági vonatkozásban, a Szerző ugyanis nem kíván belemenni a döntés társadalmi, gazdasági és szociológiai hatásaiba, tekintettel arra, hogy majd az Alkotmánybíróság is kizárólag az alaptörvényre tekintettel kell, hogy meghozza döntését, és nem mérlegelhet egyéb, társadalmilag hátrányos következményeket.

E számunk utolsó tanulmányát **Varga Szabolcs**, a *Nyugat-magyarországi Egyetem, Benedek Elek Pedagógiai Karának főiskolai docense* írta „[A családi közvetítés \(mediáció\) specifikumai és problémái](#)” címmel. A Szerző írásában a hazánkban még kevésbé elterjedt konfliktus megoldási lehetőséggel, – annak is egy speciális fajtájával – a családi mediációval foglalkozik. A Szerző ennek során bemutatja a családi közvetítés jogszabályi hátterét, elsősorban a házasság felbontásával kapcsolatos problémákra fókuszálva. A tanulmány a mediáció családi kapcsolatokra való alkalmazási lehetőségeit mutatja be, emellett felhívja a figyelmet annak előnyeire, illetve specialitásaira, valamint kitér a közvetítői eljárás szabályozásának hiányosságaira is.

A recenziók közül elsőként „[Kondorosi Ferenc: A világ végveszélyben? A nemzetközi jog új kérdései](#)” című olvasható, amelyet **Fehér Lóránt**, a *Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Agrárjogi és Környezetvédelmi Jogi Tanszékének PhD-hallgatója* készítette.

A következő könyvismertetést „[Nótári Tamás: A jognak asztalánál... 1111 jogi regula és szentencia latinul és magyarul](#)” címmel **Kiss Zoltán**, a *Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Nemzetközi Magánjogi Tanszékének PhD-hallgatója* írta.

A recenziók sorát **Nótári Tamás**, a *Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Római Jogi Tanszékének egyetemi docense* zárja, „[Hamza Gábor \(szerk.\): Magyar jogtudósok III.](#)” címmel.

Lapunk következő száma várhatóan 2009. július 13-án jelenik meg.

Paczolay Péter
főszerkesztő